

Köszeg és Vidéke

Magyar Nemzeti Múzeum
Budapest VIII.

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:

Helyben házhoz szállítva 1.60 Pengő
Vidékre postán 3.— Pengő
Külföldre egy évre 4 dollar

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felolós szerkesztő:
vitéz Szabadvány Ferenc
Vásártér 13. Telefonszám 4.

Kiadótulajdonos:
Rónai Frigyes
Várkör 39. sz. Telefonszám 23.

Hirdetések millimétersoronként 6 fillér.
Hirdetések díja előre fizetendő
Nyitóléc sora 40 fillér
Szövegközötti reklámhír sora 20 fillér.

Köszeg lakossága fogy.

Döbbenetes mondat. Egy város, amelynek lakossága nem szaporodik, hanem fogy... Hová vezet ez az út? Milyen jövő vár Jurisich-városára?

Sulyos kérdések. Ki tudna rá feleletet adni? De ne kutassuk a jövőt. A jelen a mienk. Tettek kellene ide és nem szentimentális találgatások. Mert pörölycsapásként zuhog fülünkbe a valóság:

Köszeg, a nagymultu város lassan csuszik a végpusztulás felé; ipara, kereskedelme, melyre létét alapította tönkre ment. — Tönkretette Trianon: harminnégyezer fogyasztó helyét csak hatezrere támaszkodhat. A lassu pusztulás egyik jele már környezetlenül élénk zubbant: a város lakossága fogy. (Dr. Déznai Viktornek a Városok Lapjában közölt statisztikája szerint.)

A „Sors” intett!
Megkell menteni Köszegét a nyugati szélek őrvárosát. Gyors és gyökeres segítségre van szükség, különben: nem jósoljuk, de állítjuk: a Szolimán hadát megállító Köszeg városa ötven esztendő múlva egyszerű faluvá vedlik át. Az iparosok, kereskedők életlehetőség hiányában elvonulnak innen. Lasankint megszűnnek a hivatalok és az iskolák... Csak a földművesek maradnak Köszegen, hogy tovább turják a földet.

Pesszimizmus? A jövő ezt a képet villódzsa felénk De: a balsors szekerét meg lehet, sőt meg is kell állítani.

Segíteni kell.
Hogyan? Nem sokat válogathatunk:

Köszeg vagy nyaralóváros lesz, vagy falu.

A Nemzeti Egység köszegi szervezete kérvényt terjesztett Gömbös Gyula miniszterelnökhöz. A pártok elsorolása után megjelöli az utat, amelyen Köszeg, mint nyaraló- és üdülőváros a biztos jövő felé indulhat. Még pedig:

„Köszeg mint ipari és kereskedelmi gócpont, a mai határok mellett tönkre ment. Mint nyaraló- és üdülőváros azonban megálaphozhatja jövőjét. Meg van hozzá minden: kitűnő levegő, erdők, hegyek, kirándulóhelyek, történelmi emlékek, stb., de hi-

ányzik — ami végérvényesen nyaraló- és üdülőhellyé tenné Köszeget — a gyógyviz, vagy hőviz. A jelek azt mutatják, amire már számos felterjesztésben rámutattunk, hogy a köszegi hegyekben lehetne találni gyógy vagy hővizet. Ehez azonban geológiai kutatás, mélyfúrás lenne szükséges. Tehát mélyfúrás megindítását kérjük.”

„A másik mód, hogy Köszeg mint nyaraló- és üdülőváros életképes legyen az, hogy ha netalán nem akadnának ásvány- vagy gyógyvizre, a királyi kormány odahatna, hogy hasonlóan a hasonlóan a balatoni hatalmas idegenforgalmi propagandához, felhívna a belföldi és a külföldi nyaralók figyelmét Köszegre: azok ideirányítása életlehetőséget biztosítana a városnak.”

Ezek a lehetőség-tervek Köszeg jövőjének igazi bebiztosítását jelzik. Vannak kisebbek is, amik szintén segíthetnének a városon.

Igy: a Köszeg—Sopronlövő—Fertőszentmiklós utszakasz kiépítése autóúttá. Az idegenforgalmi propagandához államsegély. Vasúti kedvezmények. Turistaobjektumok emelése. A gyümölcskultúra fejlesztése. Állatexport-vásárok létesítése.

Nagy remények. Köszeg város szeretete sugalmazta őket. Kemény akarat, kemény munka, összefogás kell hozzá, hogy megvalósuljanak.

Meg kell érteni mindenkinek: csak így lehet eredményt elérni, csak így lehet Köszegét kiszabadítani a trianoni határok halálos szorításából és elérni azt, hogy ötven esztendő múlva ne csak szántóvetők lakjanak Köszegen.

Nemeth Imre könyvéről.

„Köszeg város művészettörténetéből” címen a napokban került ki egy izlő könyvecske a nyomdából. A szerző: Nemeth Imre pápai kamarás a tanítónőképző igazgatója. A tanulmány célja: „hogy az idők vasfogató kikezdett régi emlékeket megőrizze és a tanuló ifjúsággal a szülőföldismeretet megköveteltesse és ha szabad reményleni, kalauz akar lenni a város régi dicsőségét szemlélő kirándulók számára” — ezeket írja Nemeth Imre könyvének előszavában...

Bátran mondhatjuk: „Köszeg város művészettörténetéből” írója nagyszerűen oldotta meg a maga elé tűzött feladatot. Olyan ez a kis könyv, mintha egy hamisíthatatlan cicerone vezet,

magyaráz, azaz megmagyaráz, százdokszulte stílusfajokra tanít, de mindezt egyszerűen, szórakoztató előadásban — amint ezt Nemeth Imrétől, a szónoktól megszoktuk — hogy szinte észrevétlenül tanuljuk meg, hogy Köszeg építészeti stílusát történelmi fejlődésre három fejezetre tagolja. Az első: a várszerű építkezés (XVI. és XVII. század); a második: a barokk stílus korszaka, mely a XVII. századból indult, de bélyege ma is letörülhetetlenül meglátszik a város képén; és a harmadik: az empir- vagy klasszilizáló stíli kora, a XIX. század első évtizedéből hagyott hátra néhány szerény emléket... Sőt: a különböző stílusokat visszatükröző épületeket nem csak szóval vetíti élénk a szerző, hanem kitűnő beállítású és kidolgozású fényképekben is, melyek Torman János zárdái hittanár ügyes munkáját dicsérik...

Nemeth Imre könyvecskéjét mindenkinek el kell olvasnia. A jó köszegieknek, hogy végre rádöbbenjenek: nicsoda értékek mellett mennek el behunyva szemmel nap-nap után. A várost járó idegeneknek: érthetővé rögzíti lelkükbe Köszeg házaiból, udvaraiból, kapuiból kiszűrő — kultat.

HIREK

A miniszterelnök elismerése Köszeg város polgármesterének. Most érkezett le Köszegre Gömbös Gyula miniszterelnök köszönete a város polgármesteréhez, amelyben a miniszterelnök elismerését és köszönetét fejezte ki azért, hogy a város polgármestere az olasz akadémikusokat, akik június 18 án Köszegen tartózkodtak, ünnepélyesen fogadta a város közönsége és mélyítette a város vezetősége és közönsége lelkes magartásával azon baráti kapcsolatot, mely az olasz és magyar nemzetel bensőséges barátságba fűzte.

Személyi hír. Karády Ferenc ny. órnagy átvette a köszegi járási és városi testnevelési és népgondozói hivatal vezetését.

Szabadságon. A köszegi m. kir. rendőrkapitányság vezetője Dr. Vastagh Zoltán rendőrkapitány megszakított nyári szabadságának még hátralévő 3 hetes részletét aug. 18 án megkezdte. Helyettesíti: Farkas Pál rendőrfogalmazó.

Lendvay István neves író néhány hétig városunkban nyaralt Kincs Istvánnál, aki minden évben egy egy katolikus magyar író lát vendégül Lendvay István köszegi tartózkodásának emlékeként egy gyönyörű verset olvashattunk a Nemzeti Újság múlt vasárnapi számában. Köszegen írta címe: „Nyár a Gesztenye tanyán”.

Helyettesítés. Szegőné Rösler Mária alsóórónoki ev. tanítónő betegszabadságra távozott. Békés Ferenc köszegi okleveles tanító helyettesíti.

Versenyeken egyszer használt teniszlabdák is kaphatók a Jótér 10. számú üzletben.

Névváltoztatás Tiszauer Viktor nagykanizsai m. kir. sz. n. v. tüzemester családi nevét belügyminiszteri engedéllyel Tiszai-ra változtatta át.

A hercegprímás felhívása. Az idei 25. i. katolikus nagygyűlés alkalmából a hercegprímás a következő felhívást intézi az ország katolikus lakosságához: „Katolikus Magyar Testvérek! Országos Katolikus Nagygyűléseink a hit szerint való élet sürgetésével és irányításával az egyén és a család megszentelését, az Egyház és a Haza felvirágoztatását célozták mindenkoron, úgy, hogy egyszerre vallásos és hazafias munkát is végeztek... Ma pedig, amikor a világháboru nyomán reánk szakadt gazdasági és erkölcsi válság következtében az egész emberiséggel együtt nemzetünk is nagybeteg: az Actio Catholica irányítása mellett Krisztus nevében, Krisztus Egyházának hitével és erkölcsi erejével elsősorban gyógyítani iparkodunk nemzetünket, hogy azután felvirágoztathassuk... Hogy szent, nemzetmentő törekvésünket biztos siker koronázza: elsősorban a nemzetnek Istentől rendelt alapeljét, a családot kell meggyógyítanunk: Ezért XXV. jubiláris országos katolikus nagygyűlésünkön, melyet Budapesten szeptember 22—25. napjain tartunk, családjaink méltóságát és szentségét fogjuk oltalmunkba venni... Jöjjen tehát minden a hazáért aggódó katolikus testvérünk jubiláris nagygyűlésünkre: vegyen részt tanácskozásaink, családjaink és nemzetünk sorsáért könyörgő eucharisztikus körmenetünkön”.

Halálozás. Csütörtökön reggel 7 órakor hunyt el minden szenvedés nélkül Gratzl Ignác ludadi malomtulajdonos volt megyehívtársági tag. Temetése tegnap délelőtt 9 órakor volt a ludadi temetőben. A 84 éves még mindig ruganyos járásu nesztor, ki városunkban is általános köztisztelőnek örvendett, álmában érte a hirtelen halál.

Istentisztelet az evang. templomban. Holnap, hétfő délelőtt 9 órakor első apostoli királyunk névnapja alkalmából a helybeli evang. templomban hálaadó istentisztelet lesz, melyre a gyülekezet vezetősége a város evang. vallású polgárait ezúton is szeretettel meghívja.

Tegnap mutatták be a „Szegény Mavrier”-t, mivel Ignác Rózi rádiófellépte miatt előbbre kellett huzni a köszegi bemutató időpontját. Sugár Károly és Ignác Rózi már csütörtökön Köszegre érkeztek, a darab próbáját is akkor tartották meg.

A nyaralók figyelmébe! Az idegenforgalmi hivatal vezetője kedden délután 5 órakor a nyaralók részére városbemutató sétát rendez. Találkozás a Szentháromság-térnél. Az idegenforgalmi hivatal kéri a lakásadókat, hogy a náluk lakó nyaralókat figyelmeztessék a városbemutató sétára.

Egy tanonc felvételek Brader Samu pékmesternél.

